2 - Ziņošana par noziedzīgu nodarījumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesvedības laikā

Kā es varu ziņot par noziedzīgu nodarījumu?

Jūs varat ziņot par noziedzīgu nodarījumu vai iesniegt sūdzību jebkurā no šīm iestādēm:

- Prokuratūra (*Ministério Público — MP*)
- Kriminālpolicija (*Polícia Judiciária — PJ*)
- Valsts drošības policija (*Polícia de Segurança Pública — PSP*)
- Nacionālā Republikas gvarde (*Guarda Nacional Republicana — GNR*)

Jūs varat izmantot arī šādus resursus:

- Iekšējās pārvaldes ministrijas elektroniskais sūdzību portāls
- Anonīms ziņojums

PIEZĪME: Visām šīm iestādēm ir pienākums pieņemt visas tām iesniegtās sūdzības un ziņojumus pat tad, ja noziedzīgais nodarījums nav izdarīts to jurisdikcijā esošā teritorijā vai — policijas gadījumā — izmeklēšana neietilpst tās jurisdikcijā.

Jūs varat iesniegt sūdzību vai ziņot par noziedzīgu nodarījumu pat tad, ja nezināt, kas šo nodarījumu izdarījis. Pēc tam iestādes veiks izmeklēšanu, lai mēģinātu identificēt likumpārkāpēju.

Kā es varu uzzināt, kas notiek lietā?

Jums ir tiesības pēc pieprasījuma saņemt informāciju par turpmākiem pasākumiem saistībā ar ziņojumu, tostarp par lēmumu apsūdzēt atbildētāju vai arī izbeigt vai uz laiku apturēt lietu. Jums ir arī tiesības saņemt informāciju par tiesas sēdes dienu, laiku un vietu, kā arī par spriedumu.

Vai man ir tiesības uz juridisko palīdzību (izmeklēšanas vai tiesvedības laikā)? Ar kādiem nosacījumiem?

Jā. Ja jūs vēlaties, lai jūs pavada advokāts, un jums nav finanšu līdzekļu, lai segtu attiecīgās izmaksas, jums ir tiesības uz juridisko palīdzību, kas var ietvert:

- tiesas nodevu pilnīgu vai daļēju atcelšanu;
- advokāta iecelšanu un maksas par juridiskiem pakalpojumiem apmaksu; vai
- tiesas nodevu vai maksas par juridiskiem pakalpojumiem pakāpenisku samaksu.

Lēmumu par juridiskās palīdzības piešķiršanu pieņem sociālā nodrošinājuma dienests, izmantojot aprēķina formulu, kurā ņemti vērā pieteikuma iesniedzēja aktīvi, ienākumi un izdevumi. Pieteikums par juridisko palīdzību jāiesniedz, izmantojot veidlapas, ko bez maksas nodrošina sociālā nodrošinājuma dienesti, un to var iesniegt personīgi, pa faksu, pastu vai tiešsaistē, pēdējā gadījumā aizpildot attiecīgo tiešsaistes veidlapu.

Pieteikumam jāpievieno dokumentāri pierādījumi, kas apliecina pieteikuma iesniedzēja finansiālās grūtības. Lēmumu pieņems ne vēlāk kā 30 dienu laikā. Pieteikumu iesniedz bez maksas.

Vai es varu pieprasīt izdevumu atmaksu (par piedalīšanos izmeklēšanā/tiesas procesā)? Ar kādiem nosacījumiem?

Jā. Jums kā cietušajam, kurš ir liecinieks tiesas procesā, ir tiesības saņemt kompensāciju par veltīto laiku, kā arī atlīdzību par saistītajiem izdevumiem.

Kompensācija jāpieprasa rakstiski, izmantojot atbilstošu tiesas izsniegtu veidlapu.

Vai es varu iesniegt pārsūdzību, ja lieta tiek izbeigta bez tiesas?

Jā. Ja nepiekrītat izmeklēšanas iznākumam, jūs varat iesniegt pieteikumu prokuratūras tiesneša tiešajam priekšniekam, kurš nolēma izbeigt jūsu lietu, lūdzot apsūdzēt atbildētāju vai turpināt izmeklēšanu, pēdējā minētajā gadījumā norādot jaunus pierādījumus, kas jāņem vērā.

Vai es varu piedalīties tiesā?

Jā.

Kāda ir mana oficiālā loma tiesību sistēmā? Piemēram, vai es esmu vai varu izvēlēties būt cietušais, liecinieks, civilprasītājs vai privātsūdzības iesniedzējs?

Jūs varat piedalīties tiesvedībā kā asistents, civilprasītājs vai liecinieks.

Kādas ir manas tiesības un pienākumi šajā statusā?

- Kā cietušais: jūs sniedzat liecību, tāpat kā liecinieks. Tas ir būtiski, lai pierādītu noziegumu, jo jums ir nepastarpināta informācija par notikušo.
- Kā asistents: jūs aktīvi līdzdarbojaties tiesas procesā, sadarbojoties ar prokuratūru, lai iesniegtu pierādījumus par faktiem, kas aprakstīti izvirzītajās apsūdzībās. Jūsu advokāts var, piemēram, iesniegt pierādījumus, uzdot atbildētājam, lieciniekiem un ekspertiem jautājumus un lietas izskatīšanas beigās sniegt noslēguma paziņojumus, t. i., izteikt savu viedokli par iesniegtajiem pierādījumiem un par to, vai atbildētājs būtu jātiesā.
- Kā civilprasītājs: jūs aizstāvēsiet savas tiesības uz kompensāciju tiesas procesā, jūs varat uzdot atbildētājam, lieciniekiem un ekspertiem jautājumus par iesniegtās kompensācijas prasības aspektiem, tostarp par jums nodarīto kaitējumu.

Vai es varu liecināt tiesā vai sniegt pierādījumus? Ar kādiem nosacījumiem?

Jā. Saskaņā ar iepriekš minētajiem nosacījumiem.

Kādu informāciju es saņemšu tiesvedības laikā?

Jūs saņemsiet informāciju par nolēmumiem, kas var ietekmēt tiesvedības gaitu, par tiesas sēdes dienu, laiku un vietu, kā arī par spriedumu.

Vai es varēšu piekļūt tiesas materiāliem?

Jā. Jums kā cietušajam ir tiesības skatīt lietas materiālus, izņemot gadījumus, kad izmeklēšanas posmā materiāli ir konfidenciāli un prokuratūra iebilst pret šādu skatīšanu, pamatojoties uz to, ka tas var kavēt izmeklēšanu un/vai ietekmēt tiesvedībā iesaistīto personu tiesības.

Lapa atjaunināta: 04/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas,

ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.